

แพทย ม.อ. สัญจรสู่ทัศนสถานทญิงสงขลา การตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านม และมะเร็งปากมดลูก

เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ศูนย์องค์รวมเพื่อการศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สาขาวิชามะเร็งวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์/ หน่วยมะเร็งอวัยวะสืบพันธุ์สตรี ภาควิชาสูติเวชศาสตร์/ ภาควิชาศัลยศาสตร์/ และ ศูนย์ถันยเวชช์ เฉลิมพระเกียรติฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้จัดกิจกรรมแพทย์ ม.อ.สัญจร ครั้งที่ ๕ ขึ้น ที่ทัศนสถานทญิงสงขลา โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมจากสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑๒ สงขลา โดยมีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งในสตรี ได้แก่ มะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูก รวมถึงการคัดกรองในผู้ต้องขังที่ได้รับการประเมินก่อนหน้าแล้วว่ามีความเสี่ยงในการเกิดโรครสูง

กิจกรรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการตรวจวินิจฉัยและการรักษาโรคมะเร็งในสตรีให้เท่าเทียมกับผู้ป่วยมะเร็งอื่นๆ ด้วย เนื่องจากการลดอัตราการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงวิธีหนึ่งคือ การตรวจคัดกรองเพื่อค้นหาโรคมะเร็งตั้งแต่ยังไม่มีอาการและให้การรักษาก่อนโรคจะลุกลาม ผู้ต้องขังในทัศนสถานทญิงเป็นกลุ่มประชากรที่มีข้อจำกัดหลายประการในการเข้าถึงบริการตรวจคัดกรองโรคมะเร็ง ทำให้ผู้ต้องขังที่มีอาการผิดปกติที่อาจบ่งถึงโรคมะเร็งในระยะเริ่มต้น ไม่สามารถออกมาจากเรือนจำเพื่อทำการตรวจคัดกรองได้ ส่งผลให้ผู้ต้องขังมีอาการของโรครุนแรงขึ้น และเมื่อมีโอกาสมารับการรักษาที่โรงพยาบาล กลับพบว่าตัวโรครได้มีการลุกลามมากขึ้น จนไม่อาจรักษาให้หายขาดได้อีก รวมถึงมีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่สูงขึ้นตามความรุนแรงของโรครที่มากขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่แย่ง

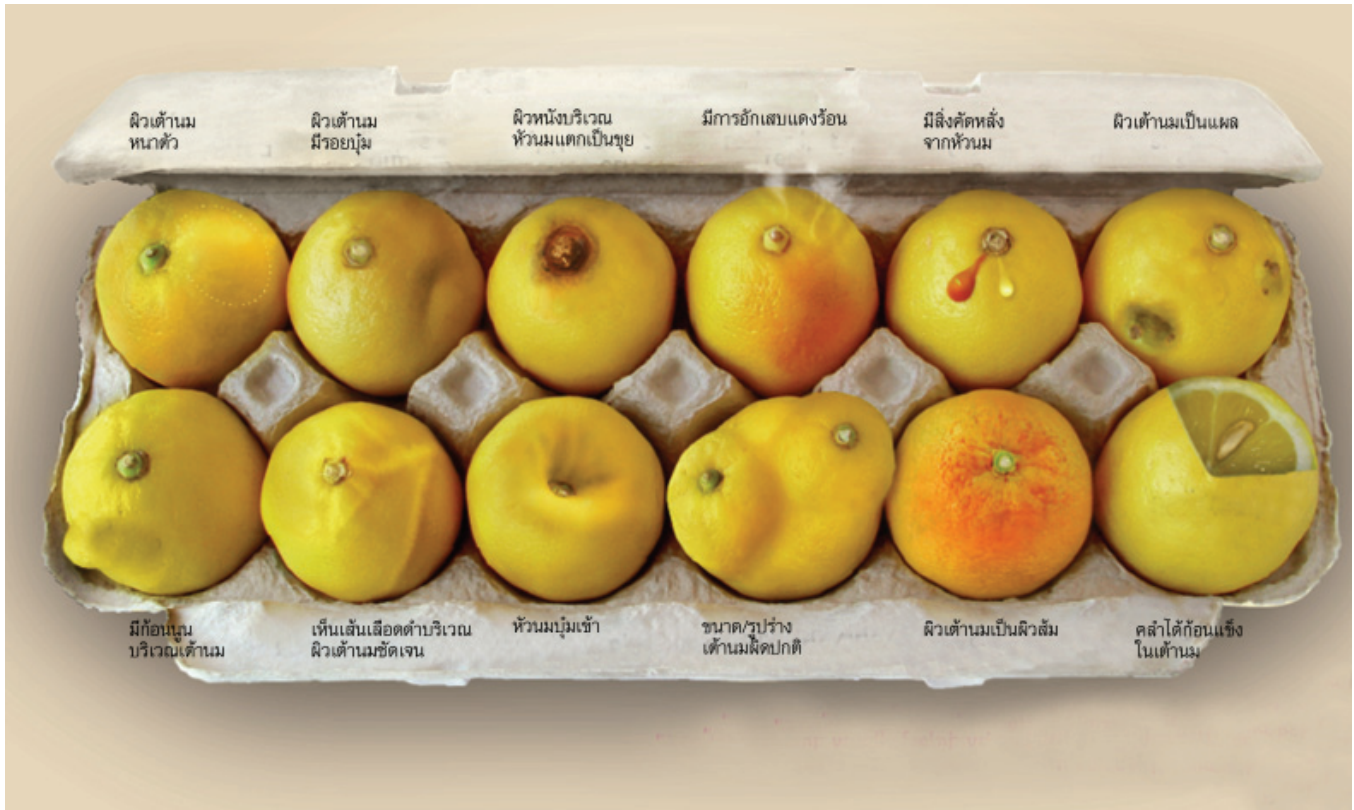
ในงานดังกล่าวได้รับเกียรติจาก ดร.สุทิสลา สุขสว่าง ผู้อำนวยการทัศนสถานทญิงสงขลา เป็นประธานกล่าวต้อนรับ โดยมีรองศาสตราจารย์นายแพทย์วุฒิศักดิ์ พุทธิวิบูลย์ คณบดีคณะแพทยศาสตร์ ให้เกียรติมาเป็นประธาน ร่วมตรวจคัดกรองและบรรยายให้ความรู้ร่วมกับทีมแพทย์จากโรงพยาบาลสงขลานครินทร์

สถานการณ์โรคมะเร็งในประเทศไทยปัจจุบันพบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องตลอด ๒๐ ปีที่ผ่านมา และ

เป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ ๑ ของประชากรไทย แต่ละปีมีผู้ป่วยมะเร็งรายใหม่กว่า ๑๒๐,๐๐๐ ราย และมีผู้ป่วยที่เสียชีวิตมากกว่า ๖๐,๐๐๐ ราย โรคมะเร็งที่พบมาก ๕ อันดับแรกในเพศหญิง ได้แก่ มะเร็งเต้านม มะเร็งตับ มะเร็งปากมดลูก มะเร็งปอด และมะเร็งลำไส้ใหญ่ จากสถิติสาธารณสุขของทะเบียนมะเร็งประเทศไทย สถาบันมะเร็งแห่งชาติ ในปี พ. ศ. ๒๕๕๔ พบว่ามีสตรีไทยป่วยเป็นมะเร็งเต้านมรายใหม่จำนวน ๑๒,๖๓๓ ราย หรือคิดเป็น ๓๔-๓๕ รายต่อวัน ซึ่งเท่ากับพบผู้ป่วยมะเร็งเต้านมรายใหม่ ๒๔-๒๕ รายต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน โดยในปี ๒๕๕๗ มีผู้ป่วยมะเร็งเต้านมเสียชีวิตจำนวน ๓,๔๕๕ ราย หรือเฉลี่ยวันละ ๑๐-๑๑ ราย

ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญต่อการเกิดมะเร็งเต้านม ได้แก่ เพศหญิงที่มีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีญาติสายตรงในครอบครัวได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งเต้านม มะเร็งรังไข่ หรือมะเร็งอื่นที่เกี่ยวข้อง ประวัติการใช้ฮอร์โมนเพศ ยาคุมกำเนิด สตรีที่ไม่ได้แต่งงานหรือแต่งงานโดยไม่มีบุตร หรือคลอดบุตรคนแรกเมื่ออายุมากกว่า ๓๐ ปี การเริ่มมี

๑๒ สัญญาณของมะเร็งเต้านม

ที่มา Do you know the 12 Signs of Breast Cancer? [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑] เข้าถึงได้จาก <https://www.worldwidebreastcancer.org/>

ประจำเดือนตั้งแต่อายุน้อยกว่า ๑๒ ปี และหมดประจำเดือนเมื่ออายุมากกว่า ๕๐ ปีขึ้นไป พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูง เนื้อแดง หรือแอลกอฮอล์ ความเครียดจากการทำงาน ซาดการออกกำลังกาย โรคอ้วนที่เกิดหลังจากภาวะหมดประจำเดือน ประวัติการเป็นโรคด้านมบางชนิด

อาการผิดปกติสำคัญของมะเร็งเต้านม ได้แก่ การคลำพบก้อนบริเวณเต้านม โดยอาจมีอาการเจ็บหรือไม่มีก็ได้ อาจมีของเหลวออกจากบริเวณหัวนม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นเลือด หรือมีความผิดปกติของผิวหนังบริเวณเต้านม โดยเฉพาะผิวหนังที่มีลักษณะคล้ายผิวส้ม เป็นต้น (ดังรูป)

วิธีการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งเต้านม สามารถทำได้โดยการตรวจเต้านมด้วยตนเองเป็นประจำทุกเดือน หรือการตรวจเต้านมโดยบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงการตรวจด้วยการทำแมมโมแกรมและอัลตราซาวด์ โดยมีคำแนะนำในการตรวจเต้านม ดังนี้

- สตรีที่มีอายุ ๒๐ปีขึ้นไป แนะนำให้ตรวจเต้านมด้วยตนเองเป็นประจำทุกเดือน และควรได้รับการตรวจเต้านมโดยบุคลากรทางการแพทย์ทุก ๓ ปี
- สตรีที่มีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป แนะนำให้ตรวจเต้านมด้วยตนเองเป็นประจำทุกเดือน และควรได้รับการตรวจเต้านมโดยบุคลากรทางการแพทย์ทุกปี รวมถึงแนะนำให้ตรวจคัดกรองด้วยแมมโมแกรมทุกปี ♦

อ้างอิง

1. สถาบันมะเร็งแห่งชาติ. ๒๕๕๔. Cancer-registry 2009. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑]. เข้าถึงได้จาก http://www.nci.go.th/en/File__download/Nci%20Cancer%20Registry/hospital%20based%20cancer%20registry.pdf.
2. American Cancer Society. 2557. Guidelines for the Early Detection of Cancer. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑]. เข้าถึงได้จาก <http://www.cancer.org/healthy/findcancerearly/cancerscreeningguidelines/american-cancer-society-guidelines-for-the-early-detection-of-cancer>
3. Sunrise Hospital. 2559. 10 warning signs of cervical cancer. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑]. เข้าถึงได้จาก <https://www.sunrisehospitals.in/watch-out-for-these-10-signs-of-cervical-cancer/>
4. ICO/IARC HPV Information Centre. 2560. Human Papillomavirus and Related Diseases Report. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑]. เข้าถึงได้จาก <http://www.hpvcentre.net/statistics/reports/THA.pdf>
5. Worldwide Breast cancer. 2561. What breast cancer can look and feel like? [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑]. เข้าถึงได้จาก <https://www.worldwidebreastcancer.org/>